

3. Брюховецька Н. Ю. Підготовка нефінансової звітності як метод забезпечення інвестиційної привабливості підприємств та їх капіталізації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/109811/1-Bryukhovetskaya.pdf?sequence=1>.

Корінько М. Д.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри аудиту та підприємництва,
*Національна академія статистики,
обліку та аудиту
(м. Київ)*

ДАНІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО УПРАВЛІНСЬКОГО КОНТРОЛЮ

З точки зору управління суб'єктом господарювання, управлінський контроль – це система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта управління прийнятим управлінським рішенням, встановлення результатів управлінського впливу на керований об'єкт, виявлення відхилень, допущених у процесі виконання зазначених рішень.

До цілей управлінського контролю у процесі здійснення діяльності суб'єктом господарювання відносяться:

1. здійснення упорядкованої та ефективної підприємницької діяльності;
2. дотримання політики управління, яку визначено вищим управлінським персоналом, кожним працівником суб'єкта господарювання;
3. збереження майна суб'єкта господарювання.

Досягнення вказаних вище цілей управлінського контролю забезпечується узгодженням його системи з підсистемами фінансового та управлінського обліку, а також із системою бухгалтерського обліку. Узгодження управлінського контролю з інформаційною системою бухгалтерського обліку забезпечує, належний порядок реєстрації господарських операцій і контроль за їх здійсненням.

Досягнення цілей управлінського контролю забезпечується вирішенням окремих задач. Саме вищий управлінський персонал суб'єкта господарювання зобов'язаний забезпечити належний рівень організації та підтримки управлінського контролю, який би був достатнім для досягнення:

1. включення даних у фінансову звітність лише про фактично здійснені, достовірно визначені, класифіковані та відповідно до прийнятої облікової політики оцінені господарські операції та факти господарського життя;

2. фінансова звітність надає достовірну та об'єктивну інформацію для представлення і оцінки стану суб'єкта господарювання в цілому;

3. комп'ютерні програми, що забезпечують і контролюють функціонування облікової системи, включають формування первинних документів, аналіз та рознесення даних, що у них містяться по рахунках бухгалтерського обліку, не могли бути сфальсифіковані ніяким чином;

4. активи суб'єкта господарювання не могли б бути незаконно привласнені або неефективно використані;

5. усі відхилення від бюджетів вчасно виявлялися, підлягали аналізу, забезпечувалося визначення винних посадових осіб у допущених відхиленнях для визначення рівня їх відповідальності;

6. інформація, що міститься у звітності (управлінській, фінансовій, податковій, статистичній) для прийняття управлінських рішень оперативно надавалася посадовим особам суб'єкта господарювання, уповноваженим приймати управлінські рішення, для її подальшого використання.

Система бухгалтерського обліку забезпечує: виявлення, вимірювання, реєстрацію, накопичення, узагальнення, зберігання та передачу інформації про діяльність суб'єкта господарювання зацікавленим користувачам для прийняття рішень [1].

Перераховані вище задачі керівництва суб'єкта господарювання для досягнення цілей управлінського контролю зумовлюють потребу взаємозв'язку системи управлінського контролю з двома підвидами бухгалтерського обліку: фінансовим і управлінським, які здійснюють інформаційне забезпечення управлінського контролю. Зокрема, перші три задачі для досягнення цілей системи управлінського контролю забезпечуються його зв'язком із системою бухгалтерського фінансового обліку, яка забезпечує формування даних для складання фінансової звітності, а три останні – із системою управлінського обліку.

Для інформаційного забезпечення функціонування управлінського контролю в системі управління підприємницькою діяльністю суб'єкта господарювання суттєвим є дотримання принципу бухгалтерського обліку та фінансової звітності «повне висвітлення». Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі [1].

Для використання у процесі функціонування управлінського контролю інформації, що міститься у звітності, особи відповідальні за її складання забезпечують якісні характеристики звітності, зокрема: дохідливість, доречність, достовірність, зрозумілість, адекватність тлумачення, зіставність, об'єктивність та своєчасність.

Підвищення рівня інформативності звітності, з метою використання даних для цілей управління суб'єктом господарювання, забезпечено внесенням змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – закон 996) в частині поняття «таксономія

фінансової звітності – склад статей і показників фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю» [1].

В розвиток зазначеної норми Закону України № 996, Міністерством фінансів України наказом від 07.12.2018 № 983 затверджено переклад Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності, випущеної Фондом міжнародних стандартів фінансової звітності (м. Лондон, Велика Британія)» (таксономія UA XBRL МСФЗ). До складу загальної української таксономії за МСФЗ включено:

- 10 фінансових звітів, які можуть бути обов'язковими або за вибором;

- 3 обов'язкові примітки;

- 50 за МСБО та МСФЗ, для розкриття додаткової інформації за вимогами стандартів, за вибором або обов'язково [2].

Наявність вищенаведеного переліку фінансових звітів, обов'язкових приміток та розкриття додаткової інформації надає значні можливості в розширенні інформаційного забезпечення управлінського контролю суб'єктів господарювання.

Наступним кроком у процесі покращення використання інформації даних фінансової звітності Керівним комітетом регуляторів Міністерства фінансів України передбачена розробка програмного рішення на основі якого буде функціонувати система фінансової звітності [3].

Здійснені та заплановані заходи щодо змін в системі ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності нададуть додаткові можливості інформаційного забезпечення функціонування управлінського контролю.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14>.

2. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності» від 07.12.2018 № 983. URL: <https://www.minfin.gov.ua/... /pro-zakhody-shchodo-skladan...>

3. Протокол засідання Керівного комітету регуляторів від 21.12.2018. URL: <https://www.minfin.gov.ua/... /pro-zakhody-shchodo-skladan...>